

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Liberec, Ještědská 354/88

Ještědská 354/88, 460 08 Liberec 8

Identifikátor školy: 600079911

Termín konání orientační inspekce: 22. – 25. dubna 2003

Čj.:	083 132/03-5100
Signatura:	oh4cw149

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V rámci reformy státní správy se změnila právní forma školy 1. ledna 2003 na příspěvkovou organizaci. Aktuální zřizovací listina Základní školy Liberec, Ještědská 354/88 byla vydána zřizovatelem statutárním městem Liberec na dobu neurčitou. Ve zřizovací listině byl škole vymezen hlavní účel a předmět činnosti, okruh pro doplňkovou činnost (podnájem nebytových prostor), práva a povinnosti statutárního orgánu a oprávnění k majetku předanému do správy školy.

Vzhledem k transformaci organizace bylo vydáno nové rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení (dále jen rozhodnutí) s právní formou příspěvkové organizace. V rozhodnutí byla stanovena kapacita jednotlivých složek zařízení (základní škola - 620 žáků a školní družina - 367 žáků). Kapacita školy v rozhodnutí s porovnáním se statistickým výkazem o základní škole na školní rok 2002/2003 nebyla překročena. Uvedené údaje ve výše uvedených dokumentech se shodovaly.

Škola je kromě svého základního poslání zaměřena na vzdělávání a výchovu sportovně talentovaných žáků, kteří jsou zařazováni do paralelních tříd na druhém stupni (jedná se o čtyři třídy od 6. do 9. ročníku). Od školního roku 1999/2000 byla škola zařazena do projektu „Intenzifikace činnosti sportovních tříd“ s konkrétním zaměřením na sporty: odbíjená dívek a lyžování. V letošním školním roce k podporovaným sportovním aktivitám žáků byl ještě přiřazen stolní tenis. Škola je také fakultní školou Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci, kde působí největší množství studentů této vysoké školy připravujících se na učitelské povolání.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, dějepis, fyzika, přírodopis a chemie na prvním a druhém stupni
- Zhodnocení povinné dokumentace školy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Všichni vyučující, kteří zajišťovali výuku ve sledovaných předmětech na prvním a druhém stupni kromě dvou pedagogů, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Obě zmiňované učitelky jsou kvalifikované vychovatelky, jedna učí plný úvazek na prvním stupni, druhá dobírá tři hodiny ve třetích ročnících ke svému úvazku vychovatelky školní družiny. Výchovné poradenství zajišťuje vyučující druhého stupně bez specializačního studia. Začínající vyučující prvního stupně má stanovenou uvádějí učitelku, která jí pomáhá při řešení provozních, organizačních, vzdělávacích i výchovných problémů.

Poradní a metodické orgány jsou ustaveny a jejich prostřednictvím se učitelé aktivně podílejí na řízení školy. Ve škole pracují metodická sdružení učitelů prvního a druhého stupně. Na druhém stupni je zřízeno třináct předmětových komisí. Scházejí se průměrně třikrát do roka. Podle předem stanoveného plánu pracují jen některé.

Metodické sdružení prvního stupně pořizuje ze svých jednání záznamy o jejich průběhu a závěrech, případně úkolech pro další období. Z rozhovoru s vedoucí metodického sdružení a s jednotlivými učitelkami vyplývá velmi dobrá, neformální spolupráce. Vyučující konzultují podobu časově tematických plánů (některé při jejich zpracování vycházejí z používaných učebnic, někdy se dokonce jedná, dle zjištění inspekce, o okopírovaný obsah), připravované akce, způsob hodnocení, systém využití pomůcek a požadavky na jejich dokoupení, organizaci vyučovacího procesu a školních přestávek, nabídku vzdělávacích akcí Pedagogického centra v Liberci, zajištění sešitů a pomůcek pro výtvarné a pracovní činnosti (pořizují se za prostředky vybrané od rodičů). Zatím však nemají jednotný pohled na kvalitu a vhodnost učebnic, takže v současné době se na prvním stupni používají publikace ze tří různých nakladatelství. Učitelky také diskutují s pedagogy druhého stupně potřebný rozsah vědomostí žáků i jejich problémy při přechodu do šesté třídy.

Předmětové komise sledovaných předmětů na druhém stupni pořizují ze svých schůzek také zápisy, některé jsou podrobnější včetně programu, průběhu jednání a usnesení (předmětová komise chemie), některé pouze orientační (komise českého jazyka, dějepisu, matematiky, fyziky a přírodopisu). Požadavky vznesené dvěma vyučujícími chemie k vedení školy v oblasti organizační, materiální a technické zcela korespondují s poznatky ČŠI (viz materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy). Obě učitelky absolvovaly proškolení v zákoně o chemických látkách a chemických přípravcích v zákonných termínech.

Diskutované oblasti v jednotlivých komisích jsou obdobné: příprava a koordinace časově tematických plánů, úprava obsahu učiva, návrhy úprav učebního plánu, příprava komisionálních zkoušek, návrhy na inovaci a modernizaci vybavení školy, exkurze, příprava na účast v olympiádách a dalších soutěžích. V konkrétních předmětech pak přistupují další specifika (účast v projektu Mládež a kultura, příprava na výuku nepovinných předmětů, domluva o realizaci kontrolních prací). Zhlédnuté, namátkově vybrané kontrolní slohové práce žáků však nevykazovaly kooperaci jednotlivých vyučujících při promýšlení jejich formální, obsahové i hodnotící stránky.

Škola má velmi dobře rozpracovanou problematiku ochrany člověka za mimořádných situací do předmětů (prvouka, přírodověda, občanská výchova, chemie, přírodopis) a ročníků. Učivo je dvakrát ročně doplněno o cvičení v požární ochraně (teoretická a praktická příprava spojená s evakuací) a jednou ročně v civilní ochraně (první pomoc). Všechny tyto činnosti jsou prokazatelně zaznamenány v třídních knihách.

Výchovné poradenství je ve škole na velmi dobré úrovni. Výchovná poradkyně zpracovala plán výchovného poradce na tento školní rok s termínovanými úkoly, které má ve své kompetenci. Přehledně je zmapována oblast profesionální orientace žáků, spolupráce s rodiči, pomoc šesti integrovaným žákům včetně vedení individuálních plánů, u kterých však není zaznamenáván posun v jejich aktuální situaci. Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími institucemi je bezproblémová. Individuální pomoc je poskytována i žákům s výukovými či výchovnými problémy. Zpětná vazba s vycházejícími žáky je dobře zajištěna. Žáci na prvním stupni se specifickými poruchami učení mají možnost navštěvovat odbornou nápravu, vedenou učitelkou prvního stupně.

Metodičkou prevence je vyučující prvního stupně s kurzem pro školní metodiky. Má dobře zpracovaný „Minimální protidrogový plán“, který je rozpracován do jednotlivých předmětů a ročníků s termíny i odpovědnostmi. Je v souladu s výchovou ke zdravému životnímu stylu

i principy projektů Spokojené dítě ve škole, Spokojený učitel. Volnočasové a mimoškolní aktivity jsou naplňovány v rámci školního klubu a v dobré spolupráci s rodiči, kteří se podílejí na organizování celé řady sportovních a kulturních akcí, vedou počítačové kroužky a zajímají se o chod školy na pravidelných setkáních.

Ředitelka školy působí ve své funkci druhý školní rok. Má zpracovaný materiál s názvem Organizační řád školy, ve kterém je uvedeno rozdělení funkcí, kompetencí a pravomocí. Školní řád zahrnuje režim školy, zásady chování žáků ve škole, mimo školu a v jídelně, zásady hygieny a bezpečnosti práce. Pokyny obsahují práva žáků, povinnosti a zákazy. Součástí souboru směrnic upravujících dění ve škole je rovněž samostatný vnitřní řád školní družiny, řády odborných učeben, klasifikační řád, spisový řád, vnitřní předpis pro užívání razítek, směrnice pro vedení povinné dokumentace a celá řada dalších pokynů zpracovaných ředitelkou školy. Se školním řádem byli žáci seznámeni. Klasifikační řád je velmi podrobně rozpracován včetně hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami. Rozdělení úkolů mezi ředitelku, její zástupkyni, zástupce pedagogů, zaměstnanců, vychovatele školní družiny a školního klubu je logické a umožňuje funkční řízení školy.

Pedagogické rady jsou konané pravidelně. Zápisy z nich jsou řádně vedeny, projednávány jsou všechny důležité oblasti práce školy. Kompetence ke kontrole výchovně-vzdělávací činnosti jsou rozděleny mezi ředitelku školy a její zástupkyni. Vlastní plán hospitační činnosti má ředitelka rozvržen na obě pololetí. Kontrolu pedagogické dokumentace prvního a druhého stupně i družiny provádí zástupkyně ředitelky. Rozsah, způsoby a termíny provádění kontrol plnění přijatých úkolů nejsou formou plánu písemně podchyceny, ale prakticky fungují. Vychází z písemně zpracovaného termínovaného ročního plánu ředitelky a hlavních úkolů na školní rok a umožňují vedení školy adekvátní zpětnou vazbu.

Nejdůležitějším prostředkem předávání informací mezi vedením a pedagogickým sborem je každodenní styk a nástěnka ve sborovně. Provozní porady jsou prováděny pravidelně jednou měsíčně. Zápisy obsahují relevantní informace. Sdělení žákům jsou předávány většinou ústně nebo prostřednictvím žákovských knížek, využívány jsou rovněž informační nástěnky. Aktuální informace jsou sdělovány i prostřednictvím školního rozhlasu.

Při škole pracuje sdružení rodičů a přátel školy. Třídní schůzky jsou pořádány čtyřikrát ročně. Rada školy není zřízena. S vedením školy se podle potřeby již druhým rokem schází dětský parlament (z každé třídy jeden zástupce), kde žáci reagují na dotazy ze schránky důvěry nebo na aktuální dění ve škole. Na veřejnosti se škola prezentuje různými kulturními, ekologickými a dalšími mimoškolními akcemi (ve škole pracuje pěvecký sbor Kokrháček). Vnitřní i vnější informační systém je funkční.

Výroční zpráva školy je zpracována kvalitně, obsahuje všechny podstatné informace týkající se práce školy a prokazatelně byla projednána pedagogickou radou školy.

Rozhodnutí vydávaná ředitelkou jsou jasná a konkrétní. Při rozhodování se snaží využívat podněty a připomínky ostatních zaměstnanců. Spolupráci se zřizovatelem označila ředitelka školy jako velmi dobrou.

Personální podmínky mají celkově nadprůměrnou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Všechny navštívené třídy prvního stupně byly čisté a upravené. Využití výukových materiálů a prací žáků ve výzdobě působilo esteticky a podnětně. Nevýhodou je čtvercový půdorys místností, který omezuje uspořádání úložného nábytku i lavic žáků. V některých třídách byly velikosti lavic různé vzhledem ke vzrůstu žáků. Učebny byly vybaveny novým nebo starším, ale udržovaným nábytkem. Základní pomůcky a didaktická technika potřebné při vyučování jsou umístěny v jednotlivých třídách, další v kabinetu prvního stupně. Materiální zázemí je dostatečné a umožňuje plnění učebních osnov s dostatečnou názorností. Žáci mají vhodné učebnice se schvalovací doložkou MŠMT, které však nejsou sjednoceny pro celý první stupeň, ale přizpůsobeny požadavkům jednotlivých vyučujících. Učitelky využívaly pro obohacení učiva a větší motivaci k práci výukových tabulí, encyklopedií, obrázků, beletrie i hračky.

Na druhém stupni probíhala sledovaná výuka většinou ve světlých a dobře větratelných kmenových učebnách, podnětných i esteticky působících. Výjimkou je učebna chemie. Školní nábytek je v nich nový, ale i starší, někde již opotřebovaný. Pro výuku matematiky jsou využívány jednotlivé kmenové třídy, které jsou vybavené základními pomůckami potřebnými k výuce. Učební pomůcky jsou uloženy v kabinetě, jejich množství a sortiment je dostatečný, postupně jsou doplňovány.

Chemie se vyučuje převážně v polo odborné učebně, která je zároveň kmenovou třídou, což učitelkám velmi komplikuje přípravu demonstračních pokusů a prakticky znemožňuje realizaci frontálních experimentů. Žákovský nábytek zde je starý a značně opotřebovaný, chybí rozvody plynu a nízkonapětového elektrického proudu, rozvody vody k pracovním stolům jsou zaslepené. Zastínění oken pouze závěsy není optimální. Žáci z některých zadních lavic špatně vidí na demonstrační stůl, který je umístěn ve stejné výšce jako jejich lavice. Vybavení pomůckami, chemikáliemi a laboratorním nádobím umožňuje realizaci laboratorních prací a dostatečnou názornost v teoretické výuce. Žáci mají k dispozici učebnice se schvalovací doložkou pro základní školy, v hodinách pracují i s pracovními listy, případně plní úkoly zpracované učitelkami z dalších publikací.

Zvýšená katedra v učebně fyziky umožňuje efektivní demonstraci jevů, s třídou sousedící kabinet rychlou a pohotovou práci s názornými pomůckami a literaturou. V učebně přírodopisu katedra zvýšená není. Vybavení didaktickou technikou je dostatečné. Většinu přístrojů je však do těchto tříd nutno donášet z kabinetů. Zatemnit odbornou učebnu fyziky nelze. V odborné učebně přírodopisu jsou závěsy příliš světlé a chybí promítací plátno. Jistým handicapem je i páteřové uspořádání pracovních míst žáků (z důvodu rozvodu médií), které ztěžuje učitelům kontrolu samostatné práce žáků při cvičeních.

Pro oba předměty je k dispozici vyhovující rozsah názorných pomůcek, i když některé jsou již dost opotřebované (obrazové přírodopisné materiály). Pro přírodopis mají žáci k dispozici vhodné učebnice. Ve fyzice vznikají určité organizační problémy tím, že látka je rozptýlena v několika učebnicích, což vede k používání jednoho titulu ve více ročnících.

Všichni vyučující českého jazyka mají k dispozici radiomagnetofony. Zpětný projektor a video jsou instalovány v učebně chemie. Pro práci s odbornými jazykovými příručkami je vybavení dostatečné. Učebnice mluvnice jsou odpovídající a vycházejí z ucelené řady. V současné době jsou v literární výchově čítanky žákům do hodin půjčovány, učitelky mají k dispozici více titulů. Organizace při distribuci a odevzdávání učebnic před a po hodinách je však časově náročná. Dějepisné učebnice jsou sjednoceny, žákům jsou půjčovány i starší doplňkové

učebnice a dějepisné atlasy. Nástěnné a kartografické pomůcky jsou inovovány a dokupovány. Videotéka pro dějepis je většinou doplňována i vlastními nahrávkami učitelek. K referátům a doplňkové četbě je možné využívat žákovskou knihovnu, která je součástí školního klubu. Výukové programy zatím v inventáři sledovaných předmětů nejsou.

Úroveň materiálně-technických podmínek je spíše nadprůměrná a umožňuje realizovat školou deklarovaný vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů

Škola vyučuje ve všech ročnících prvního a druhého stupně podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ve smyslu úprav a doplňků MŠMT ze dne 25. 8. 1998 čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998 v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě. Výuka je realizována v souladu s učebním plánem, týdenní hodinové dotace ve všech ročnících jsou dodržovány, rozvrhy jednotlivých tříd v jednotlivých dnech většinou respektují zásady psychohygieny. Sledovaná výuka probíhala dle platných učebních osnov. Škola realizuje nabídku volitelných předmětů (praktické práce na počítači, pohybové a sportovní aktivity, francouzský jazyk, konverzace v cizím jazyce) a předmětů nepovinných (výtvarná výchova, pohybové a sportovní aktivity pro 4.-5. ročníky, cvičení z matematiky a českého jazyka jako přípravu pro přijímací zkoušky, dyslektická náprava). Žáci si dále mohou vybírat z široké škály zájmových útvarů organizovaných školou ve školním klubu (zpěv, hra na hudební nástroje, informatika, knihovnictví, stolní tenis, vodáctví).

Výuka je v souladu s učebním plánem daného vzdělávacího programu a učebními osnovami sledovaných předmětů.

Povinná dokumentace je průkazně vedena. Třídní knihy a třídní výkazy jsou odpovědně vyplňovány. Záznamy o práci ve volitelných předmětech, nepovinných předmětech a zájmových útvarech jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Třídní knihy obsahují doložky o seznámení žáků se zásadami bezpečnosti. Některé záznamy o práci v jednotlivých hodinách v třídních knihách na druhém stupni jsou málo konkrétní. Třídní knihy jsou prokazatelně vedením školy kontrolovány. Protokoly o komisionálních opravných zkouškách jsou vedeny na předepsaných tiskopisech, obsahují všechny náležitosti. Při kontrole knihy úrazů a vybraných katalogových listů byly zjištěny drobné nedostatky, které organizace odstranila v průběhu inspekce.

Kontrolovaná povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a učebních osnov je účinný. Zpětnovazební mechanismy jsou vytvořeny.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na prvním a druhém stupni

ČŠI hospitovala na obou stupních po čtyřech hodinách u osmi vyučujících. Kromě jedné hodiny na prvním stupni byla výuka vedena plně kvalifikovanými učitelkami. Nekvalifikovanost jedné z vyučujících zásadně neovlivnila kvalitu vyučování.

Všechny učitelky prvního stupně ve sledovaných hodinách postupovaly podle tematických plánů. Stanovené výukové cíle byly přiměřené a odpovídaly aktuálnímu složení tříd, učivo navazovalo na předcházející.

Vstupní motivace na základě práce s chybou při procvičování již probrané látky byla zařazena v několika hodinách, ale pouze v jedné formou soutěže byli aktivizováni všichni žáci. Ve většině sledovaných hodin stereotypní střídání se jednotlivců u tabule a teoretické zdůvodňování mluvnických jevů zpomalovalo jejich tempo a dynamiku. Psychohygienické podmínky nebyly plně respektovány především z hlediska zařazení včasné relaxace. Průběžně byli žáci pozitivně povzbuzováni pochvalou, v nejnižší třídě soustředěnost na samostatnou práci podpořila relaxační hudba, ve druhé třídě si žáci odpočinuli až téměř v závěru hodiny soutěží a předvedením již dříve nastudované pohádky.

Všechny učitelky byly na hodiny připravené, především po stránce obsahové, i když v jednom případě nebyl výklad mluvnického pravidla zcela jednoznačný. Struktura hodin byla většinou tradiční. V převážně frontálně vedené výuce byly činnosti střídány vzhledem k používaným pomůckám a dalším materiálům (ústní procvičování z učebnice, písemné do pracovních sešitů, doplňování na tabuli, identifikace zvířat na obrázcích s jejich zvuky). Pokus v jedné z hodin o diferenciaci učiva nebyl zcela využit. V závěru hodin chyběl prostor pro shrnutí učiva, někde se hodnotilo až po zazvonění. Sešity žáků jsou učitelkami pečlivě sledovány, méně důslednosti se objevilo při kontrole žákovských oprav.

Některé nejasné pokyny vyučujících dávaly žákům prostor ke spontánním projevům chování, obzvláště u nejmladších žáků, kde jsou teprve vytvářena a upevňována pravidla komunikace.

Učitelky mluvily spisovně a srozumitelně, žáci odpovídali celými větami, někdy až příliš schematickými. Atmosféra byla téměř ve všech hodinách příjemná, učitelky vystupovaly vcelku klidně a vůči žákům vstřícně.

Dvě hodiny slohu, jedna mluvnická a jedna hodina literární výchovy byly zhlédnuty na druhém stupni. Učitelky postupovaly podle zpracovaných časově tematických plánů. Kromě šestého ročníku jsou jednotlivá témata v literární výchově koncipována chronologicky nikoli žánrově. Výukové cíle byly stanoveny většinou ústně, v jedné ze slohových hodin nebyl deklarovaný cíl realizován vzhledem k organizačně i kvantitativně náročnějšímu procvičování předcházející látky.

Vyučující byly na hodiny připravené. Výuka probíhala převážně frontálním způsobem. Ve slohových hodinách byla pozorována i skupinová práce, která v přípravě na kontrolní slohovou práci byla zažitá a funkční. Zvolená témata žáky vhodně motivovala (sportovní třída), pracovali s chutí a jasnými pokyny. Namnožené materiály, stylistické texty s úkoly, křížovka i učebnice byly využity ke střídání činností se záměrem procvičovat, upevňovat i seznamovat žáky s novou látkou. V mluvnické hodině však mechanické procvičování různých pravopisných, tvaroslovných i syntaktických jevů bez stanoveného výukového cíle působilo pouze účelově. Diferenciace učiva byla minimální. V žádné ze sledovaných hodin nebyly použity základní jazykové příručky ani didaktická technika, z časových důvodů scházela závěrečná shrnutí, na kterých by se podíleli i žáci.

Psychohygienické podmínky sledované výuky byly ve světlých a větraných kmenových třídách s novým školním nábytkem velmi dobré, výjimku tvořila poloodborná učebna chemie, která slouží žákům jednoho devátého ročníku také jako kmenová a pro jazykovou, slohovou či

literární práci, která předpokládá využívání variabilních forem a metod výuky, je nevhodná. Dynamika většiny sledovaných hodin byla snižována nízkým zapojováním žáků. Ti byli převážně málo aktivizováni, zadané úkoly pouze reprodukovali, kladené uzavřené otázky ze strany učitelek poskytovaly v malé míře prostor pro diskusi a vlastní názory žáků. V zažité skupinové práci byli žáci průběžným hodnocením pozitivně motivováni, dokázali hodnotit i sami sebe. V úvodním písemném opakování pravopisu chyběla zpětná vazba, hodnocení řešitelů literární křížovky nebylo zřejmé.

Záznamy do sešitů byly většinou pořizovány na základě učitelova strukturovaného zápisu na tabuli nebo diktovaného textu. Písemnosti žáků jsou převážně kontrolovány, někde s velkou tolerancí ke grafické úpravě. Žákovské knížky obsahovaly ve sledovaných předmětech dostatečný počet známek. Vybrané slohové kontrolní práce však vykazovaly řadu závažných nedostatků (absence oprav chyb žáků, tudíž nulová zpětná vazba, různorodá formální úprava prací a velké rozdíly v jejich rozsahu, jedno zadávané téma, nejednotné požadavky na osnovu, nenaplnění slohového útvaru), v jednom případě nebyly požadované práce vůbec předloženy.

Vzájemná komunikace žáků a vyučujících byla bezproblémová, žáci respektují dohodnutá pravidla. Učitelky se vyjadřovaly spisovně a srozumitelně. Málo opravovaly nespisovnost v převážně kusých odpovědích žáků. Osobnost žáků byla respektována.

Celkovou úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce na prvním a druhém stupni hodnotí ČŠI jako průměrnou.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu vlastivěda a dějepis na prvním a druhém stupni

ČŠI hospitovala ve čtyřech hodinách u tří učitelek, které splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Výuka byla vedena odborně a věcně správně. Stanovené výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Návaznost na předcházející učivo byla zprostředkována vhodnou vstupní motivací.

Příprava vyučujících na hodiny byla zřejmá. Organizace hodin s jasnými pokyny byla promyšlená v návaznosti na využití materiální podpory výuky (závěsná mapa, historické atlasy, základní i doplňkové učebnice, názorné pomůcky, encyklopedie, obrazové a natištěné materiály). I přes frontálně vedené hodiny byla výuka novodobých dějin dynamizována diferencovanými úkoly, kterými žáci později doplňovali výklad učitele. Další motivací k nové látce se stala práce s chybou s využitím dramatických prvků či samostatná práce žáků s učebnicí na základě klíčového slova, vyluštěného ze vstupní křížovky.

Ve většině sledovaných hodin byli žáci v průběhu výkladu aktivizováni řízeným rozhovorem s vhodným využitím aktualizace na základě jejich stávajících zkušeností z nedávné minulosti. Kladené uzavřené otázky žákům prvního stupně obtížně rozvíjely v odpovědích jejich komunikativní dovednosti. Absence relaxačních momentů se u mladších žáků projevovala únavou i neklidem. Vyučujícími zdůrazňovaná časová tíseň neumožnila žákům druhého stupně diskutovat k bodům či větám zápisu, shrnutí většinou provedly vyučující samy.

Žáci byli klasifikováni individuálně nebo při frontálním opakování za aktivitu. Ve sledovaných předmětech byla pozorována ve vybraných žákovských knížkách jejich dostatečná klasifikace. Sešity žáků jsou na obou stupních pečlivě vedeny a kontrolovány.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla. Učitelky se chovaly vstřícně, vyjadřovaly se srozumitelně a spisovně až na jednu výjimku, kde vyučující používala ve větší míře nespisovnou mluvu. Její verbální projevy nebyly sice příkladné, ale vyjadřovaly její osobnost a přirozený naturel.

Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny adekvátně k použitým metodám a formám práce. Osobnost žáků byla respektována.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech dějepis a vlastivěda byla hodnocena celkově na prvním a druhém stupni jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika na prvním a druhém stupni

ČŠI hospitovala ve čtyřech hodinách matematiky na prvním stupni u učitelek s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, což se příznivě projevilo v organizaci a způsobu výuky.

Sledované vyučovací jednotky byly velmi dobře, některé příkladně připraveny. Vyučující měly promyšleny výchovné i vzdělávací cíle včetně prostředků k jejich dosažení. V úvodu hospitovaných hodin žáky vhodně motivovaly, seznámily je s plánovanými úkoly, případně zdůraznily význam probíraného učiva. Pouze v jednom případě zařadila učitelka úvodní motivující úlohu tak obtížnou, že si s ní většina žáků nebyla schopna poradit.

V používaných metodách a formách práce učitelky zohlednily složení třídy, zařazení vyučovací hodiny v rozvrhu (např. zklidňující úlohy po velké přestávce v první třídě) i charakter probírané látky. Činnosti se často střídaly, vyučující citlivě reagovaly na únavu žáků a vhodně zařadily relaxační chvílky (písnička, soutěž, protažení). Tempo i obsah výuky odpovídaly schopnostem žáků. Celý vzdělávací proces byl dostatečně materiálně podpořen, od precizně připravených tabulí až po názorné pomůcky a namnožené doplňkové úlohy. Žáci byli aktivní, iniciativní, velmi dobře spolupracovali, projevovali o výuku zájem. Učitelky jim v případě problémů poskytovaly individuální pomoc, pouze v některých hodinách však zařadily diferencované úlohy.

Nedílnou součástí vyučovacího procesu je hodnocení, v některých případech bylo spojené i s klasifikací. Písemné projevy žáků učitelky důsledně kontrolují a opravují, ale pouze výjimečně požadují následnou opravu od žáků.

Výuka probíhala ve velmi příjemné atmosféře. Žáci respektovali dohodnutá pravidla, neobjevovaly se kázeňské problémy. Verbální projev učitelek měl nadprůměrnou úroveň, pouze výjimečně se u nich vyskytly nepřesnosti v používané odborné terminologii. V některých hospitovaných hodinách ČŠI zaznamenala tolerování nesprávné výslovnosti u žáků.

Plánování a příprava výuky matematiky na druhém stupni je v souladu s platnými učebními dokumenty. Učivo je časově rozvrženo na jednotlivá období a vychází z platných učebních osnov. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že jsou plněny, zpoždění oproti časovému rozvržení učiva v tematických plánech bylo minimální. Návaznost výuky v jednotlivých ročnících je zajištěna, duplicita zjištěna nebyla. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd a byly voleny vhodně a přiměřeně.

Personální podmínky jsou velmi příznivé, předmět vyučují čtyři plně kvalifikované učitelky. Hospitace byly uskutečněny ve všech ročnících druhého stupně u tří vyučujících.

Ve všech ročnících jsou k dispozici vhodné učebnice, ale jsou využívány pouze pro domácí přípravu. Vyučující během výuky v hodinách dávaly přednost pracovním sešitům, které doplňovaly dalším příkladovým materiálem.

Struktura většiny navštívených hodin byla přehledná, stanovené výukové cíle byly dodržovány. Rozdíly byly v kvalitě a četnosti použitých metod a forem práce a ve vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky. Učitelky většinou v průběhu hodin střídaly formy práce, zvolené metody byly adekvátní právě probíranému učivu. Dbaly na procvičení učiva a vytváření systému ve vědomostech. Odpovídající prostor byl věnován i samostatné práci žáků. Nové učivo bylo předkládáno věcně správně a srozumitelně, málo však bylo pracováno s chybou a

žáci byli nedostatečně vedeni k odhadu výsledku. Některé vyučující nevedou žáky ke schopnosti zpracovávat si přesné poznámky (nekontrolované sešity), grafická úprava sešitů není příliš sledována. Malá pozornost byla věnována zásadám správného sezení a potřebné relaxaci v průběhu hodiny.

Vstupní motivace byla zařazována méně často, pouze u poloviny sledovaných hodin byly pozorovány závěrečné shrnutí nových poznatků a hodnocení práce žáků. Vyučující motivačně využívaly i průběžné hodnocení, pochvalu a povzbuzení žáků. Náměty příkladů většinou navazovaly na životní zkušenosti žáků, mezipředmětové vztahy nebyly vždy důsledně uplatňovány.

Zkoušení žáků probíhalo v návaznosti na probírané učivo, konkrétní klasifikace však nebyla zřejmá. Jejich písemné či ústní prověřování znalostí je zaznamenáváno do žákovských knížek v dostatečné míře. Ve dvou třídách u jedné vyučující bylo zjištěno, že hodnocení vědomostí a znalostí je prováděno pouze písemnou formou a tím není rozvíjena schopnost žáků vyjadřovat a obhajovat vlastní názor.

Vzájemná komunikace učitel - žák byla převážně přirozená, vycházela ze vzájemné důvěry. Učitelky dbaly na přesnost formulací ve slovních projevech žáků, jejich samostatnému rozvíjení a plynulosti však nevěnovaly dostatečnou pozornost. Atmosféra všech hodin byla pracovní, klidná, žáci byli ukázněni a akceptovali dohodnutá pravidla.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na prvním stupni a druhém stupni hodnotí ČŠI celkově jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech na prvním a druhém stupni – prvouka, přírodověda, fyzika, přírodopis

ČŠI zhlédla na prvním stupni pět hodin u pěti pedagogů. Všechny hodiny byly vyučovány odborně a věcně správně. Nekvalifikovanost jedné z vyučujících se projevila nezvládnutou organizací hodiny, nevyužíváním motivace, malou dovedností reagovat na aktuální stav žáků a nezvládnutím jejich nevhodných projevů. Didaktika výuky byla adekvátní prvnímu stupni i charakteru probíraného učiva.

Učitelky byly na hodiny dobře připraveny. Stanovené výukové cíle byly přiměřené, učivo navazovalo na předcházející látku. Materiální podporu výuky (encyklopedie, zápisy na tabuli, obrazový materiál, literární ukázky, vlastní opakovací testy atp.) dokázaly jednotlivé vyučující využít k aktivizaci žáků v různé míře. Sešity pravidelně kontrolují a opravují. Počet známek v žákovských notýscích a žákovských knížkách byl dostatečný.

I když byla výuka vedena frontálně, střídání různých činností, ožívování hodin prvky hudební a literární výchovy vedly k aktivizaci žáků. Ve dvou hodinách bylo velmi cíleně využíváno znalostí a zkušeností žáků, otevřenými otázkami byli vedeni k nacházení a vyvozování souvislostí a vztahů i mezi učivem jiných předmětů. V dalších třech hodinách byl prostor pro uplatnění žáků malý, pasivně přijímali učitelkami předávané poznatky. Ve většině hodin byly pozorovány dobré vyjadřovací schopnosti žáků. Jedna z vyučujících jejich mluvnicky správné a věcně jednoznačné vyjadřování sledovala velmi důsledně. Členění hodin vycházelo z použitých metod. Relaxační chvílky nebyly zařazovány, v některých hodinách je nahradila činnost žáků v prostoru mimo lavice. Kromě jedné hodiny byla jejich organizace přehledná, pokyny učitelek jasné a srozumitelné. V komunikaci se žáky se v některých případech nervozita učitelek projevila nezúčastněným postojem i neúčinným nadměrným napomínáním. Naopak časté využívání pochvaly a oceňování znalostí žáků pozitivně ovlivňovalo jejich zájem a snahu.

Pozorovatelné vnitřní zaujetí a emotivní projev jedné vyučující se projevily na participaci žáků, na průběhu i efektivitě celé hodiny.

Průběh vzdělávání ve fyzice a přírodopisu na druhém stupni je z pohledu týdenních hodinových dotací jednotlivých výše uvedených předmětů v souladu se schválenými učebními dokumenty. Ve čtyřech "sportovních" třídách je dotace fyziky snížena na polovinu, tj. na jednu hodinu týdně. Přestože jsou provedené úpravy v rámci povolených tolerancí, z hlediska náročnosti předmětu se jeví snížení dotace ve třídách se sportovním zaměřením na jednu hodinu týdně méně vhodné. Rovněž často se vyskytující řazení hodin matematiky a fyziky po sobě není z hlediska psychohygieny optimální. Učivo mají učitelky rozvrženo do časově tematických plánů. Kontrolou jejich plnění nebyly zjištěny významné odchylky.

Plánování z hlediska využití kvalifikace a zkušeností pedagogů odpovídá možnostem školy. Fyziku učí v tomto školním roce tři učitelky, jedna plně kvalifikovaná s dlouhodobou pedagogickou praxí a dvě s kvalifikací pro výuku matematiky a chemie. Vliv neúplných kvalifikačních předpokladů se na kvalitě výuky nijak významně neprojevil, naopak některé neopomenutelné nedostatky byly zaznamenány u plně kvalifikované vyučující. Přírodopis vyučují na druhém stupni dvě zkušené učitelky, jedna plně kvalifikovaná a jedna s kvalifikací pro přírodovědu na prvním stupni. Kvalita výuky tím nebyla výrazně poznamenána.

Vlastní příprava vyučujících ve sledovaných hodinách měla rozdílnou úroveň. Většina z nich byla dobře připravených. V devátém ročníku však byla zhlédnuta i nepromyšlená hodina fyziky s jasnými prvky improvizace. Že nešlo pouze o náhodný či výjimečný jev, svědčily pozorované výsledky vzdělávání - kusé, nesystematické znalosti a dovednosti zkoušených žáků, kteří neovládali mnohdy ani základní učivo (přesto byli dle názoru inspekce při sledovaném zkoušení nepřiměřeně mírně a navíc vzájemně neobjektivně klasifikováni). Učitelky dbaly v přípravě na návaznost učiva a opakování předcházející látky, méně již na dříve probírané učivo.

Výuka probíhala v kmenových i odborných učebnách. Jejich tvar však vytváří vzhledem k tradičnímu rozmístění lavic malý prostor mezi předními lavicemi a tabulí. Zabudované střešní světlíky ztěžují efektivní využívání vizuální didaktické techniky (nelze je zastínit). Pro daný předmět a téma však byly třídy málo podnětné (bez nástěnek či obrazů s probíranou tematikou, bez názorných exponátů atd.). Ve zhlédnutých hodinách byla instalovaná didaktická technika i vhodně využívána. Pro přírodopis mají žáci k dispozici odpovídající učebnice, které byly ve výuce používány.

Výběr učiva odpovídal věku a schopnostem žáků. Učitelky ve většině sledovaných hodin průběžně kontrolovaly získané vědomosti, návyky a dovednosti žáků a teprve po dosažení požadované úrovně navazovaly na probranou učební látku novými poznatky. Ve většině hodin bylo dbáno na soustavnou fixaci předchozího učiva. Malý prostor byl věnován závěrečnému shrnutí látky, nebo jej vyučující provedly samy, mnohdy až po zvonění.

Převládající klasická frontální výuka byla doplňována metodou řízeného rozhovoru. Stavba většiny hodin byla logická a odpovídala výukovým cílům, organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Výběr, sled a množství předkládaných informací byly většinou přiměřené náročnosti učiva, věkovým zvláštěm žáků i specifickým podmínkám třídy. Poznámky do sešitů byly diktovány, nebo je žáci opisovali z tabule. Jejich kvalita na tabuli byla rozdílná. Velmi dobrá v přírodopise, ale byly zaznamenány i zápisy velmi chaotické. V nejvyšším ročníku měla po všech stránkách vynikající úroveň hodina přírodopisu.

Psychohygienické podmínky výuky byly vcelku respektovány. Jednohodinová dotace fyziky ve sportovních třídách se projevila ve sledované hodině spěchem. Výsledkem bylo opomíjení relaxace v jejím průběhu s následným poklesem pozornosti žáků, ale vzestupem nervozity a podrážděnosti ze strany některých vyučujících. Nepromyšlená příprava, chybějící úsměv a v jednom případě i ironizující poznámky učitelky, vedly až k její ignoraci třídou. Stejní žáci se

v hodinách přírodopisu chovali vstřícně, spolupracovali s vyučující a aktivně se zapojovali do výuky. Zjištěný stav nebyl dosud podroben ze strany vedení školy podrobnější analýze.

Úvodní i průběžné motivaci ve fyzice se učitelky věnovaly poměrně málo, více byli žáci motivováni v hodinách přírodopisu. Zde vyučující spojovaly teorii s praxí, aktualizovaly učivo a navazovaly na životní zkušenosti žáků.

Hodnocení žáků v obou předmětech je dostatečně četné, je využíván celý rozsah klasifikační stupnice. Učitelky si vedou záznamy o tom, z jaké látky byl žák hodnocen.

Úroveň interakce a vzájemné komunikace byla značně rozdílná a odvíjela se od osobnostních předpokladů jednotlivých vyučujících. V některých hodinách byla pozorována atmosféra spolupráce a vzájemné tolerance, jiné se vyznačovaly přísným vedením s pouze průměrnou, spíše vynucenou aktivitou žáků. Inspekce však byla přítomna i na hodinách, kde převládaly netolerance a nepedagogický přístup vyučující, které ve svých důsledcích berou žákům chuť poznávat a učit se.

Úroveň průběhu vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech na prvním stupni byla hodnocena jako průměrná, ve sledovaných předmětech na druhém stupni v rozsahu od vynikající až po nevyhovující. Celkově hodnotí ČŠI úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v přírodovědných předmětech na prvním a druhém stupni jako průměrnou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu chemie

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v chemii vychází ze tří hospitací u obou plně kvalifikovaných učitelek, které výuku tohoto předmětu ve škole zajišťují. V časově tematických plánech chybí plánované laboratorní práce, přestože z třídních knih vyplývá, že jsou alespoň částečně realizovány (jedna až tři ročně).

Vyučující byly na hospitované hodiny velmi dobře připraveny po stránce obsahové, organizační i materiální. Měly jednoznačně stanoveny vzdělávací cíle, se kterými žáky v úvodu hodin seznámily. Vyučovací jednotky byly strukturovány klasicky (zkoušení, výklad s průběžným upevněním, procvičení, shrnutí). Výuka probíhala výhradně frontálně, ale byla dostatečně efektivní i názorná. Zkoušení mělo komplexní charakter, kladené otázky spolu logicky souvisely. Ostatní žáci v této době plnili samostatné úkoly. Hodnocení a klasifikace byly objektivní, zdůvodněné, odpovídaly předvedeným výkonům. Při zkoušení i při společném opakování většina žáků prokazovala znalosti na velmi dobré úrovni. Výkladové části hodin byly odborně přesné, srozumitelné a racionálně provázané. Problémové okruhy učitelky vysvětlovaly jednoznačně, využívaly názoru i mezipředmětových vztahů. Žáci však byli poměrně pasivní, na uzavřené a často velmi návodné otázky odpovídali jedním slovem, někdy dokonce pouze doříkávali konce slov. Ve všech hospitovaných hodinách byl dominantní výkon učitelek. V jedné z vyučovacích jednotek chybělo v závěru shrnutí učiva, ve zbývajících dvou měli žáci i vyučující dobrou zpětnou vazbu.

Zápisy v sešitech žáků jsou rozsahově úměrné, obsahově správné a pravidelně kontrolované.

Vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky probíhala bezproblémově. U jedné z učitelek však vyžadování naprostého klidu vedlo až k pasivitě žáků a poněkud stísněné atmosféře. Chyběl větší prostor pro vyjádření vlastního názoru žáků. Verbální i neverbální projev obou vyučujících měl velmi dobrou úroveň.

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu výuky chemie jako velmi dobrou.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Vedení školy systematicky sleduje dosažené výsledky školy, ty pak hodnotí a předkládá odborné i rodičovské veřejnosti ve výroční zprávě. Především se jedná o sportovní úspěchy v oblasti dívčího volejbalu a lyžování. Žáci školy jsou úspěšní i v jiných sportovních aktivitách (florbal, stolní tenis, atletika, plavání), zapojují se do hudebních, literárních a výtvarných soutěží. Externí evaluační nástroje škola nevyužívá. V minulém školním roce vedení školy zadalo v paralelních třídách pátého ročníku vlastní srovnávací test z matematiky s následným vyhodnocením. Učitelky prvního stupně zadávají z českého jazyka a matematiky v jednotlivých ročnících stejné srovnávací práce. K vlastním evaluačním nástrojům patří i čtvrtletní a pololetní písemné práce z českého jazyka a matematiky na druhém stupni. Vyhodnocení provádí vyučující sami. Výsledky jsou předávány vedení školy, které je statisticky zaznamená, ale neanalyzuje. Škola určité evaluační nástroje používá, ale nemá je popsány a systematicky zpracovány.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti byla výuka ve sledovaných předmětech na velmi dobré úrovni. V konkrétním plánování hodin učitelky respektovaly zpracované tematické plány. Jejich bezprostřední příprava na výuku byla zřejmá. Probírané učivo navazovalo na předcházející.

Materiální podpora výuky byla na obou stupních efektivně využívána. Vzhledem k počtu tříd ve škole slouží některé odborné učebny zároveň jako kmenové, což přináší problémy provozní (časté stěhování žáků během přestávek), výukové (např. učebna chemie je svým uspořádáním naprosto nevhodná pro výuku společenskovědních předmětů a na druhou stranu je omezeno její odborné využití) i bezpečnostní. Navštívené učebny byly převážně podnětné a působily esteticky.

Psychohygienické podmínky výuky byly většinou respektovány, ne vždy byly na prvním stupni včas zařazovány relaxační momenty, v některých hodinách se únava žáků projevovala neklidem nebo naopak pasivitou. Ve většině sledovaných hodin vhodné motivační metody včetně průběžného hodnocení pozitivně ovlivňovaly zájem žáků o probíranou látku. Diferenciace učiva byla uplatňována minimálně.

Ve většině hodin se vyučovalo frontálně, často chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení vyučovacích jednotek, na kterém by se podíleli i sami žáci. Na prvním stupni byly činnosti pravidelně střídány vzhledem k používaným pomůckám. Na druhém stupni byla pozorována i zažitá skupinová práce. Učivo bylo podáváno věcně i odborně správně. V realizaci kontrolních slohových výstupů žáků se projevil nekoordinovaný postup jednotlivých vyučujících.

Rozvoj komunikativních dovedností žáků korespondoval s použitými formami a metodami práce. Kromě jednoho neadekvátního přístupu vyučující k žákovskému kolektivu vystupovaly učitelky vstřícně. Téměř vždy byla dodržována dohodnutá pravidla komunikace, osobnost žáků byla respektována.

SOUČÁSTI ŠKOLY - ŠKOLNÍ DRUŽINA

Součástí Základní školy Liberec, Ještědská 354 je školní družina, která má čtyři oddělení se 103 zapsanými žáky od prvního do třetího ročníku. Ranní provoz je od 6:00 do 7:45 hodin, odpolední od 11:40 do 17:00 hodin. Prázdninový provoz vychází ze zájmu rodičů. Zájmové útvary a kroužky nejsou školní družinou organizovány. Ve škole pracuje školní klub. Rodiče za školní družinu neplatí žádné poplatky.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personální a materiálně-technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti školní družiny
- Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny
- Dokumentace školní družiny se zaměřením na obsah vnitřního řádu, přihlašování a evidence žáků
- Činnost zájmových útvarů školní družiny, organizace akcí mimo rámec běžného provozu

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Čtyři vychovatelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé. Jedna z nich pracuje na částečný úvazek. Jsou v denním kontaktu s vyučujícími, společně řeší případné problémy žáků. Některé vychovatelky si doplňují úvazek výukou předmětů na prvním stupni. Suplování vychovatelek je využíváno jen v nejnútnejších případech. Vychovatelky často koordinují denní činnosti jednotlivých oddělení, spolupracují při přípravě a realizaci společných akcí. S rodiči komunikují především prostřednictvím notýsků, informačních vývěsek na dveřích jednotlivých oddělení, dochází na třídní schůzky. Na začátku školního roku jsou rodiče zváni na informativní schůzku školní družiny. Vedoucí vychovatelka spolupracuje s vedením školy, účastní se pedagogických rad.

Personální podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Každé oddělení má vlastní hernu, prostorově adekvátní činností žáků je pouze jedna z nich, ostatní tři působí velmi stísněně. Pozitivem je vlastní kabinet školní družiny, kde jsou uloženy pomůcky, materiály, knihy, kopírka a didaktická technika. Veškerý nábytek je velmi opotřebovaný. Velikost stolků a židlí částečně respektuje vzrůst žáků. Uspořádání a úprava zejména malých heren věnovaly vychovatelky velkou pozornost. Působí veselým a útulným dojmem. Všechna oddělení využívají pravidelně bazén školy, nepravidelně školní hřiště. Umístění školy na okraji města přináší dobré podmínky pro vycházky a pobyt v přírodě. Pitný režim je bezplatně zajištěn školní jídelnou.

Materiálně-technické podmínky byly celkově hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Realizace činnosti školní družiny

Ve své výchovně-vzdělávací činnosti školní družina podporuje zvolený vzdělávací program školy, nabízí žákům zajímavou náplň volného času s rozvíjením a upevňováním pracovních, estetických, pohybových i sociálních dovedností, sebeobsluhy a hygienických návyků. Docházka žáků je pravidelná, změny avizují rodiče vychovatelkám písemně. Ve všech odděleních přecházejí žáci v průběhu odpoledne do kroužků, na sportovní tréninky a na výuku nepovinných předmětů. Část z nich se opět do školní družiny vrací. Vychovatelky spolupracují při prázdninových akcích školního klubu.

Předepsaná pedagogická dokumentace je vedena na platných tiskopisech. Při jejich kontrole nebyly shledány nedostatky. Zápisový lístek je využíván jako přihláška k docházce. Zápis v přehledech výchovné práce jsou jedenkrát za 14 dní kontrolovány zástupkyní ředitele. Řád školní družiny byl zpracován podle metodického pokynu MŠMT.

Činnost realizovaná ve školní družině byla hodnocena jako velmi dobrá.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Východiskem činnosti školní družiny je roční plán zpracovaný vedoucí vychovatelkou. Zachycuje připravované akce i záměry v oblasti kontrolní činnosti. Týdenní skladba práce zajišťuje realizaci odpočinkových, rekreačních a zájmových aktivit.

Příprava na vyučování probíhala formou četby při odpočinkové činnosti a didaktickými hrami. Zájmové a rekreační aktivity vycházely ze zájmu žáků a nabídky pracovních činností. Jejich výběr nebyl příliš nápaditý a široký, byl omezen především prostorem heren. Probíhaly v neformální a přátelské pracovní atmosféře. Vychovatelky poskytovaly žákům potřebný servis i pomoc, jejich přístup byl partnerský. Vzájemná komunikace byla bezprostřední s dodržováním zdvořilostních pravidel. Složitější organizace režimových momentů byla dobře zvládnutá a zaběhlá. Vychovatelky sledovaly dodržování hygienických návyků a bezpečnost žáků.

Organizace a průběh činností ve školní družině byly hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Přehledy výchovné práce všech oddělení školní družiny na školní rok 2002/2003
2. Společný přehled výchovné práce ranní družiny na školní rok 2002/2003
3. Docházkový sešit ranní družiny na školní rok 2002/2003
4. Zápisové lístky žáků přijatých do školní družiny ve školním roce 2002/2003
5. Roční plán školní družiny na školní rok 2002/2003
6. Řád školní družiny na školní rok 2002/2003 schválený pedagogickou radou, platný od 30. 8. 2002
7. Vnitřní řád školní družiny na školní rok 2002/2003 schválený ředitelkou školy
8. Vybrané notýsky žáků docházejících do školní družiny
9. Dokumenty k tematické inspekci: dotazník pro vedoucího vychovatele školní družiny, záznamový arch školního inspektora, dotazníky pro rodiče a přehled jejich vyhodnocení

ZÁVĚR

Personální podmínky zajišťují kvalitní činnost školní družiny ve výchově mimo vyučování. Materiálně-technické podmínky jsou na průměrné úrovni, současné vedení školy hledá možnosti k jejich zlepšení. Sledovaná výchovně-vzdělávací činnost odpovídá základnímu poslání školní družiny.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Aktuální zřizovací listina Základní školy Liberec, Ještědská 354/88 byla vydána zřizovatelem statutárním městem Liberec na dobu neurčitou. Vzhledem k transformaci organizace bylo vydáno nové rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s právní formou příspěvkové organizace. Uvedené údaje ve výše uvedených dokumentech se shodovaly.

V průběhu inspekce bylo ve škole provedeno dotazníkové šetření ve prospěch výzkumného úkolu „Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků a Česká školní inspekce. Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnili se jí učitelé fyziky a žáci jedné vybrané třídy.

Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána cestou ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelé, kteří se dobrovolně zapojili do výzkumu, mohli odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně pedagogické sekce JČMF. Údaje, související s výzkumným šetřením, nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.

Součástí orientační inspekce byly také tematické inspekce zaměřené jednak na sledování a hodnocení činnosti školních družin, jednak na hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. POS/ 21/02/ZL ze dne 30. října 2002 vydaná statutárním městem Liberec s platností od 1. ledna 2003
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 31 807/2002-21 ze dne 17. prosince 2002 vydané MŠMT ČR s platností od 1. ledna 2003
3. Statistický výkaz o základní škole „(MŠMT) V 3-01“ na školní rok 2002/2003 zpracovaný k 30. září 2002
4. Jmenování do funkce ředitelky školy vydalo dne 30. října 2002 statutární město Liberec pod čj. POS/69/JD s účinností od 1. ledna 2003
5. Osobní spisy vybraných zaměstnanců základní školy (náplně práce, pracovní smlouvy, platové výměry, přehledy o předcházející praxi a zápočtu této praxe, doklady o vzdělání a dalším vzdělávání)
6. Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 ve smyslu úprav a doplňků MŠMT ze dne 25. 8. 1998 čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998

7. Rozpracovaný učební plán na školní rok 2002/2003, nedatováno
8. Vybrané třídní výkazy a vybrané katalogové listy žáků tříd 1.a 2. stupně - školní rok 2002/2003
9. Třídních knihy ve sledovaných předmětech 1. a 2. stupně - školní rok 2002/2003, kniha úrazů rok 2001/2002
10. Výroční zpráva 2001/2002
11. Klasifikační řád schválený pedagogickou radou 29. srpna 1997, s platností od 1. září 1997
12. Záznam o proškolení pracovníků dle zákona 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, ve znění pozdějších předpisů z 11. září 2002 realizovaném autorizovanou osobou s osvědčením o autorizaci č. 540/143/00
13. Organizační řád školy ze dne 10. února 2003
14. Školní řád ze dne 18. září 2000, dodatek školního řádu k řešení drogové problematiky ze dne 30. září 2002
15. Zápisy z jednání pedagogických rad od r. 1989 do 7. dubna 2003, individuální plány integrovaných žáků
16. Řády odborných učeben – bez data a čj.
17. Týdenní rozvrh vyučování pro školní rok 2002/2003, časový rozpis trvání vyučovacích hodin a přestávek ze dne 10. dubna 2003
18. Protokoly o komisionálních zkouškách 2001/2002
19. Spisový řád ze dne 18. dubna 2002
20. Plán práce ředitelky školy pro školní rok 2002/2003 – bez data a čj.
21. Zápisy z porad užšího vedení školy od 26. února 2002 do 10. března 2003
22. Zápisy z provozních porad od r. 1990 do 17. března 2003
23. Vnitřní směrnice k vedení záznamů školní dokumentace pro pedagogické pracovníky, vydaná dne 7. dubna 2003
24. Směrnice ředitelky školy pro rozpracování tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“ – bez data a čj.
25. Vnitřní předpis pro užívání razítek, platný od 1. ledna 2003, traumatologický plán ze dne 6. září 2000, pokyn ředitelky školy ke konání zájezdů, vydaný dne 18. března 2002
26. Pověření funkcí výchovného poradce ze dne 2. ledna 2003
27. Plán výchovného poradenství 2002/2003, Minimální protidrogový plán 2002/2003
28. Koncepce rozvoje Základní školy Ještědská
29. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků na období 2001-2003
30. Hlavní úkoly pro školní rok 2002/2003, kontrolní činnost – II.pololetí 2002/2003
31. Kontrola žákovských knížek ve třídách IV. A a IV. C od září 2002 až do 13. 2. 2003
32. Zápisy z jednání metodického sdružení prvního stupně, předmětové komise chemie, fyziky a přírodopisu
33. Časově tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2002/2003
34. Vybrané kontrolní slohové práce školního roku 2002/2003, namátkově vybrané sešity žáků, notýsky a žákovské knížky

ZÁVĚR

Personální zajištění výuky v Základní škole Ještědská v Liberci má ve sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň. Z 24 navštívených pedagogů pouze dva nesplňují kvalifikační předpoklady. Vedení zaměstnanců je systematické, kontrolní činnost poskytuje vedoucím pracovníkům většinou velmi dobrou zpětnou vazbu o naplňování výchovně-vzdělávacích cílů. Organizování provozu školy, vnitřní a vnější informační systém jsou funkční, vyhovují podmínkám školy.

Prostředí navštívených tříd bylo podnětné a působilo esteticky. Trvalým problémem zůstává využívání některých odborných učeben jako kmenových. Vybavenost školy učebnicemi, pomůckami a didaktickou technikou umožňuje ve sledovaných předmětech plnit učební osnovy.

Učební plán na školní rok 2002/2003 souhlasí s platnými učebními dokumenty. ČŠI během inspekční činnosti nezjistila neplnění učebních osnov. Povinná dokumentace je vedena průkazně a úplně.

Vyučující mají zpracovány časově tematické plány a na výuku se většinou zodpovědně připravují po stránce obsahové i materiální. Výuka probíhala převážně frontálně, ale byla využívána i práce skupinová. Ve většině navštívených vyučovacích jednotkách nechyběla vhodná motivace a dostatečná názornost. Psychohygiena výuky byla vcelku dodržována, rezervy se vyskytly v odhadu včasného zařazení relaxace. Méně se ve výuce objevovala diferenciací učiva. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny adekvátně k použitým metodám a formám výuky.

Ve škole panuje přátelská atmosféra, žáci respektují dohodnutá pravidla, na motivační podněty pedagogů, kromě jedné výjimky, reagovali pozitivně. Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině jako součásti základní školy pozitivně přispívají k všestrannému rozvoji žáků.

Téměř všechny sledované oblasti byly ČŠI hodnoceny jako nadprůměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
Členové týmu	Mgr. Věra Jirkalová	v. r.
Členové týmu	Ing. Petr Kadlus	v. r.
Členové týmu	Ing. Varja Paučková	v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Blanka Rybínová

V Jablonci nad Nisou dne 4. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. června 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Jiřina Medvedíková, ředitelka školy

v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003 - 06 - 23	083 191/03-5100
Zřizovatel	2003 - 06 - 23	083 190/03-5100

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.